

Minnesanteckningar Europaforum Norra Sveriges Rapportörmöte 11 mars 2026

**Lokal: Stora konferensen, Norra Sveriges Stockholmskontor
Gamla brogatan 19, Stockholm**

Tid: 09:00-13:00

Närvarande rapportörer: Anders Öberg, Carina Sammeli, Jonas Andersson, Daniel Danielsson, Johan Loock, Åsa Ågren Wikström, Rickard Carstedt, Jonny Lundin, Erik Lövgren,

Närvarande tjänstepersoner: Janus Brandin, Jenny Mozgovoy, Karin Stolt Halvarsson, Malin Elmerstig, Ramona Dolan, Berit Eriksson, Roger Wetterstrand, Lucas Nordlund, Carina Christiansen, Ulrika Nilsson, John Kostet, Carl Rova, Ylva Sardén, Andreas Lind, Frida Bergman, Lotta Rönström, Maud Ericsson, Niklas Johansson, Max Englund, Joachim Glassell, Hannele Lanner

1.	Ordförande öppnar mötet	Jonas Andersson
2.	Fastställande av dagordning Beslut: Rapportörmötet fastställer dagordningen.	Jonas Andersson
3.	Godkännande av föregående minnesanteckningar: Rapportörmötet 2026-10-08 Beslut Rapportörmötet godkänner föregående minnesanteckningar.	Jonas Andersson
4.	Position: EU:s konkurrenskraftsfond	
	Beslut Rapportörmötet beslutar att anta positionen angående EU:s konkurrenskraftsfond genom skriftligt förfarande.	Anders Öberg Niklas Johansson

	Positionen som skickades ut inför mötet var en tidigare version i punktform och inte den fullständiga versionen av positionen. Bilaga: Presentation	
5.	Position: EU:s energinätpaket	
	<p>Beslut</p> <p>Rapportörmötet beslutar att anta positionen om EU energinätpaket med samtliga föreslagna förändringar</p> <p>Föreslag att fyra av sex punkter över vad som behöver prioriteras stryks helt. Anledningen är att dessa punkter är mer av regional natur och inte i huvudsak för EU-nivån.</p> <p>Följande punkter föreslås strykas ur positionen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kapacitetsbrist och anslutningsköer i distributionsnäten för lokal elproduktion, lagring och flexibilitet.</i> • <i>Standardiserade flexibla anslutningsavtal.</i> • <i>Ökade incitament behövs för distributionsnätsföretag att upphandla flexibilitet och använda nätförstärkande tekniker.</i> • <i>Reform av köhantering som prioriterar byggklara och systemnyttiga projekt.</i> <p>Följande punkter föreslås vara kvar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Tillståndsprocesser för mindre nätförstärkningar, re-powering (uppgradering elproduktionsanläggningar, vanligen vindkraft) samt energilagring är oproportionerliga och tidskrävande.</i> • <i>Transparens i kapacitetskartor hos både regionnätoperatörer, DSO och stamnätoperatörer, TSO.</i> <p>Bilaga: Presentation</p>	Anders Öberg Carina Christiansen
6.	Position: EU:s arktiska policy	
	Beslut	Rickard Carstedt

	<p>Rapportörmötet beslutar att anta positionen om EU:s arktiska policy genom skriftligt förfarande. Om ingen invändning inkommer inom angiven svarstid anses positionen godkänd.</p> <p>EU samrådet stänger 16 mars därav det snabba förfarandet med antagande senast 13 mars.</p> <p>Bilaga: presentation</p>	Max Englund
7.	Uppdatering NSPA	
	<p>Information kring NSPAs arbete med EU:s arktiska policy och EU:s långtidsbudget.</p> <p>Bilaga: Presentation</p>	<p>Jonas Andersson</p> <p>Mikael Janson</p>
8.	Fika	
9.	Inför kommande mandatperiod	
	<p>Beslut</p> <p>Rapportörmötet beslutar att ge sekretariatet i uppdrag att ta fram förslag till en uppdaterad arbetsordning för beslut på rapportörmötet i maj.</p> <p>Beslut om fördelning av politikområden i olika rapportörsgrupper fattas vid ett senare tillfälle.</p> <p>Information</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sammanfattning av senaste mötet • Kort historik (se presentation) 	<p>Jonas Andersson Åsa Ågren Wikström Sekretariatet</p>

Diskussion

Rapportörmötet diskuterade nätverkets utformning, syfte och arbets sätt samt behov av uppdatering av arbetsordningen.

Det konstaterades inledningsvis att det finns en bred uppfattning om att länen ska ha lika många rapportörer.

Det lyftes att arbetet och förutsättningarna för EFNS har förändrats över tid, och att det därför finns skäl att se över hur arbetsformer. EFNS beskrevs som starkt, och att forumet stärker andra samarbeten och nätverk.

Vidare ställdes ett antal frågor om hur EFNS används av olika organisationer, exempelvis kommunförbund och regioner, vilket stöd rapportörer kan förvänta sig av tjänstepersoner, samt vad EFNS främst ska användas till framöver.

Det framfördes att förväntningarna på rapportörer behöver vara tydliga, både vad gäller uppdrag och vilket mandat som krävs för att företräda EFNS.

Det noterades att det politiska landskapet har förändrats, vilket aktualiserar frågor om hur EFNS ska hantera situationer där företrädare eventuellt kan ha som utgångspunkt att ifrågasätta eller motverka samarbetet.

I det sammanhang lyftes vikten av att hålla partipolitiken borta från EFNS, inkludera både majoritet och opposition, samt säkerställa att arbetsgruppernas fokus och struktur speglar EU:s fokus och struktur.

Vidare framfördes det att det är viktigt att utgå från uppdraget om vad som ska bevakas, och därefter bedöm om arbetsgrupper ska vara permanenta eller mer situationsanpassade. Det lyftes att det finns ett värde i fördjupning över tid.

Det konstaterades att samverkan kring norra Sverige bygger på att alla vill vara med, och att styrkan ligger i den gemensamma geografien. Vikten av att rapportörer prioriterar EFNS lyftes, liksom behovet av ett flexibelt arbets sätt som kan följa förändringar på EU-agendan. Samtidigt framfördes att nuvarande arbetsgrupper i stort fungerar väl.

Det noterades att EFNS inte är det enda samarbetet för norra Sverige, vilket väcker frågor om vilka frågor som hör hemma i EFNS, hur snabbt EFNS kan agera, samt hur väl EU:s agenda speglas i EFNS arbete.

	<p>Överlappningar med andra samarbeten, exempelvis Botniska korridoren, diskuterades, liksom vikten av att rapportörsuppdraget inte blir för omfattande för att upplevas som meningsfullt.</p> <p>Det lyftes att politiker är beroende av tjänstepersoner för att fånga upp aktuella EU-frågor, och att kopplingen mellan EFNS och respektive läns hemorganisationer är central. Det framfördes att det skulle underlätta om EFNS ger viss vägledning kring hur frågor kan tas hem till regional nivå, då olika regioner arbetar på olika sätt.</p> <p>Sammansättningen av rapportörsgruppen diskuterades, där det konstaterades att det är en utmaning att samtidigt uppfylla önskemål på geografisk representation, majoritet och opposition, samt jämn könsfördelning. Det framfördes att hänsyn även behöver tas till hur representationen ser ut i andra sammanhang.</p> <p>Det konstaterades att det utifrån kan vara svårt att förstå vad EFNS är och hur arbetet bedrivs, och att det därför finns behov av att skriva ner och tydliggöra hur arbetet går till. Det framfördes att det inte nödvändigtvis är antalet rapportörer som avgör om uppgiften kan utföras, men att en större grupp kan bidra till att hantera vissa representativa avvägningar. Det betonades att spelreglerna bör vara tydliga inför hösten.</p> <p>Det framhölls att EFNS är ett frivilligt samarbete och inte en organisation i formell mening, och att styrkan ligger i att forumet är löst sammansatt. Det betonades att rapportörer bör vara personer med mandat, intresse och möjlighet att företräda norra Sverige på EU-arenan, och att man inom EFNS talar för helheten snarare än för den egna regionen. Samtidigt lyftes vikten av att inte skriva fast forumet i ett alltför detaljerat regelverk som blir svårt att ändra.</p> <p>Skillnaden mellan EU-nivå och Sverige-nivå diskuterades. Det noterades att EFNS i ökande grad rört sig från ett lärande forum mot mer renodlad påverkan. Behovet av kunskap är stort.</p> <p>Frågan om hur långt EFNS ska gå i frågor som rör implementering av EU-politik på nationell nivå återaktualiserades. Det uttrycktes en farhåga för att detta kan innebära en ökad risk för partipolitik, medan det samtidigt lyftes att frågor som utgår från EU-initiativ upplevs som mindre problematiska.</p> <p>Vikten av konsensus över tid betonades, liksom värdet av att EFNS är snabbt och kan agera när nya frågor uppstår. Frågan om vad som händer när en rapportör säger nej lyftes. Det betonades då att EFNS är ett samarbete mellan organisationer snarare än individer, och att oenighet i första hand behöver</p>	
--	---	--

	<p>hanteras på hemmaplan. Det konstaterades att det förekommit att enskilda rapportörer valt att inte skriva under positioner, samt att positioner inte gått vidare för hantering.</p> <p>Det noterades att befintlig arbetsordning antogs 2023 och att delar av det som diskuterades redan finns beskrivet där, men att dokumentet behöver lyftas oftare och uppdateras.</p> <p>Avslutningsvis konstaterades att EFNS gör nytta och fortsatt behövs.</p> <p>Bilaga: presentation över historik</p>	
10.	Årliga forumet i Kiruna 2026	
	<p>Beslut</p> <p>Rapportörmötet beslutar att anta en Kirunadeklaration under det årliga forumet.</p> <p>Förslag på antagande av en slutdeklaration som deltagarna bjuds in att diskutera på ett demokratitorg.</p> <p>Påminner om att studiebesöken på förmiddagen den 7 maj krockar med rapportörmötet.</p> <p>Uppmaning till anmälan då hotellrum endast är garanterade till 27 mars.</p> <p>Bilaga: Upplägg årliga forumet.</p>	Sekretariatet
11.	Övriga frågor	
	Inga övriga frågor	
12.	Lunch	

--	--	--

EFNS Rapportörmöte 11/03/2026

Position: Konkurrenskraftsfonden

Niklas Johansson, Senior Policy Advisor,
Research Innovation and Industry

Niklas.johansson@northsweden.eu

European Competitiveness Fund (ECF)

Policy windows

ECF TOOLBOX

12 Funds 2021-2027

- Digital Europe Programme (DEP)
- Life Programme (LIFE)
- EU4Health
- European Defence Fund (EDF)
- Union Secure Connectivity (IRIS2)
- European Space Programme
- InvestEU
- Single Market Programme (SME-strand)
- European Defence Industry Programme (EDIP)
- Act in Support of Ammunition Production (ASAP)
- European Defence Industry Reinforcement through Common Procurement Act (EDIRPA)
- Connecting Europe Facility – Digital del (CEF Digital)

- Horizon Europe (HEU) [Tätt kopplat]
- Innovation Fund

€234b

Clean transition and Industrial decarbonization

Health, Biotech, Agriculture and Bioeconomy

Digital Leadership

Resilience and Security, Defence Industry and Space

Examples of suggested tools:

- Grants
- Procurement
- Industrial policy coordination tools
- Single market value chains builder
  - EU tech frontrunners
  - Production ramp up actions
  - Top ups for IPCEI
- Accelerated and targeted actions for competitiveness
- ECF InvestEU instrument

Work Programs

FP10 Pelare 2

The Competitiveness Coordination tool

- Samordning med nationella insatser för FoU samt industri
- Samordning med europeiska planeringsterminen

MIKRO- OCH SMÅFÖRETAG I ECF

EU

Lättillgängligt stöd	Storskaligt industristöd
Ekosystem	Riktat till stora industrier
Intermediärer	

KONKURRENS, PROJEKTKVALITET OCH EXCELLENCE

EU

Öppen konkurrens	Selektiv tilldelning (EC)
Ingen öronmärkning	Ingen extern granskning
Objektiv bedömning	Competitiveness council

REGION OCH KOMMUN I ECF

EU

- Stöd till omgivande samhälle	Spridningseffekter
- Attraktiva samhällen	Hanteras i NRPP

TEMATISK FÖRDELNING

EU

Jämn fördelning över prioriteringar	Prio: Försvar och säkerhet
-------------------------------------	----------------------------

UTLYSNINGAR

EU

Förutsägbarhet	Handlingsfrihet för EC
Tydligare förordning	Anpassningsbarhet
Medlemsländer har inflytande	

KOPPLINGAR MELLAN ECF OCH FP10

EU

Fristående FP10	Integrerade program
Forskningsprioriteringar	Uppskalning

EU: Det stora nätpaketet

Gölin Carina Gerken Christiansen

Senior Policy Advisor, Klimat, miljö och biobaserad ekonomi

IEA: Världens energi

- Geopolitisk osäkerhet har inte fått oljepriserna att skjuta i höjden. Tillgången är större än efterfrågan.
- **Blockerad handel: Priset skjuter i höjden.**
- Världens länder satsar på energisäkerhet och pris.
- Energihandeln blomstrar. Stor tillgång globalt på olja, solpaneler, batterier och, inom kort, flytande gas, LNG.
- Efterfrågan på kol, gas och olja ökar. Kol ökar mest på grund av kinesisk efterfrågan. Olja väntas toppa 2030.
- Utsläppen ökar. Intresset för att minska utsläpp av CO₂ minskar.

2015: Energiunionen

“A fundamental transformation of Europe's energy system: to speak globally with one voice; to, inter alia, build a sustainable, low-carbon and climate-friendly economy that is designed to last; where energy flows freely across borders.”

24 December 2018: [Regulation on the Governance of the Energy Union and Climate Action](#)

State of the Energy Union report 2015

The EU Grids package

- Hälften av medlemsländerna brister i målet för 2030 om minst 15% överföringskapacitet över landgränser. En tredjedel klarar inte 2020-målet om 10%.
- 10 December 2025: EU-kommissionens förslag om kraftig utbyggnad och upprustning av nät med syfte att koppla ihop EU:s länder.
- Ihopbyggnad ska minska prisskillnader mellan länder, jämna ut upp- och nedgångar i pris och sänka priserna generellt för konsumenter och företag.
- Flaskhalsar, inte minst för vindkraftverk, ska minska. 500 GW vind- och solkraft köar för nätkoppling.

Sju akter om energi 2026

1. Electrification action plan, heating and cooling (ej lagstiftning) Q1
2. Strengthening energy security, Q1
3. Omnibus to simplify energy product legislation (artiklar 192,194 TFEU) Q2
4. Energy Union Package for the decade ahead, Q3
5. Update on the governance of the Energy Union and Climate Action including the face-out of fossil fuels subsidies, Q4

Var bör makten finnas vid utbyggnad av elnät inom EU?

Central styrning,
EU-kommissionen

Närhetsprincip, regional
och lokal styrning

Bör regioner finnas kvar med globalt konkurrenskraftiga priser

Är det viktigt eller är det bättre med liknande priser i hela EU?

Priser jämnas ut
inom EU

Priser jämnas inte
ut överallt

Lokal acceptans är viktigt för energipolitiska mål

Inte viktigt

Viktigt

Kostnadseffektivitet bör prioriteras

Kosta vad det kosta vill, detta måste EU göra

Ja, effektivisering regionalt ger mer

Inflytande är viktigt för distributionsnätsföretag och regionala aktörer

Nej, inte främst men
de ska involveras

Ja, viktigt, de har
kunskapen

Inrättande av regionala grupper för utbyggd energi utan beslutanderätt

Utan
beslutanderätt

Med
beslutanderätt

EU-kommissionen förfogar över 25% av flaskhalsavgifterna

Ja

Nej

EFNS position om Arktis

Rapportörsmöte 11 mars

Max Englund, *Senior Adviser*
max.englund@northsweden.eu

Stockholm / 11 mars 2026

EU:s arktiska policy under revidering

- Senaste kommunikationen från 2021 – innan Rysslands invasion av Ukraina.
- Behövs ett ökat säkerhetsfokus i EU:s arktiska policy, ökat fokus på de egna arktiska områdena, och de regionala dimensionerna måste också finnas.
- EFNS-positionen utgår i huvudsak från senaste NSPA-utkastet till position
- Call for Evidence och samråd stänger 16 mars.

Fyra rubriker i positionen

1. Det europeiska Arktis i ett globalt geopolitiskt vägskäl av betydelse för EU

- Beskriver den förändrade geopolitiska situationen, norra Sveriges strategiska position, behovet att uppdatera strategin och försvarstänk behöver kombineras med lokal samhälls- och näringslivsutveckling.

2. Arktis kräver en balanserad och samordnad EU-politik

- Beskriver tillgången till viktiga naturresurser, klimatförändringar, hur intressekonflikter kräver samordnade EU-policys, varför samverkan är viktigt mellan aktörer och sektorer. Avslutas med att EU:s arktiska politik bör baseras på tre pelare: säkerhet, hållbarhet och livskraft.

3. EU:s riktade mjuka makt är nyckeln till konkurrenskraft och säkerhet i Arktis

- Beskriver varför EU behöver nyttja partners på lokal och regional nivå, hur investeringsstöd kan ses som EU:s verktygslåda för mjuk makt, varför platsbaserade verktyg behövs samt varför gleshetsallokeringen är avgörande för ett livskraftigt europeiskt Arktis.

4. Ett motståndskraftigt, innovativt och sammanlänkat Arktis

- Beskriver hur kompetens- och investeringsgapen kan fyllas, varför öst-västliga transportstråk behöver stärkas och digital infrastruktur vidareutvecklas, varför norra Sveriges rymdinfrastruktur behöver stärkas, tvärvetenskaplig arktisk forskning främjas samt beskriver varför NSPA-regionerna behöver ses i ett bredare geografiskt och strategiskt sammanhang.

1

1. Det europeiska Arktis i ett globalt geopolitiskt vägskäl av betydelse för EU

- Det europeiska Arktis utgör inte bara EU:s norra gränsområde utan fungerar också som en port till bredare globala arktiska intressen.
- Hållbara, motståndskraftiga och innovativa samhällen och företag som snabbt kan anpassa sig till förändrade förutsättningar är avgörande för ett säkert och blomstrande europeiskt Arktis.
- Europaforum Norra Sverige efterlyser en balanserad och holistisk EU-politik för Arktis som stödjer regionens långsiktigt hållbara utveckling.

2

2. Arktis kräver en balanserad och samordnad EU-politik

- Det europeiska Arktis erbjuder betydande tillgångar för EU:s konkurrenskraft, strategiska autonomi och gröna industriella omställning. Den ökade efterfrågan på råvaror kräver dock noggranna överväganden i den uppdaterade EU-politiken för Arktis. Spänningar mellan olika intressen understryker behovet av samordnade policyinitiativ och dialog inom alla EU-politiska områden som påverkar Arktis.
- Europaforum Norra Sverige efterlyser att EU:s arktiska politik bygger på tre lika viktiga pelare: säkerhet, hållbarhet och livskraft. En större integration mellan dessa pelare är nödvändig för att spegla behoven i avlägsna och känsliga områden med begränsad egen kapacitet, samtidigt som övergripande EU-intressen såsom strategisk autonomi, konkurrenskraft och säkerhet främjas.

3

3. EU:s riktade mjuka makt är nyckeln till konkurrenskraft och säkerhet i Arktis

- Säkerhet och konkurrenskraft i glest befolkade regioner bygger på robusta, motståndskraftiga och innovativa samhällen och näringslivsekosystem. EU måste dra nytta av partnerskap och aktörsengagemang från lokal och regional nivå för att uppnå sina mål, genom att använda stödmekanismer och investeringsinstrument – det som kan beskrivas som EU:s verktygslåda för mjuk makt.
- De unika egenskaperna hos olika arktiska områden gör det tydligt att platsbaserade strategier och verktyg anpassade till regionala variationer är centrala för att säkerställa ändamålsenliga insatser.
- För norra Sverige har EU:s sammanhållningspolitik varit avgörande för att utveckla samhällelig kapacitet och lokala innovationssystem. Fortsatt stöd till de svenska och finska NSPA-regionerna, i linje med anslutningsavtalen för Finland och Sverige, är avgörande för regionernas utveckling och för ett långsiktigt EU-engagemang i Arktis.

4

4. Ett motståndskraftigt, innovativt och sammanlänkat Arktis

- Det finns stora behov att fylla kompetens- och investeringsgapen i det europeiska Arktis. Detta kan främjas genom att förbättra de små och utspridda arbetsmarknaderna genom distansöverbyggande lösningar samt etablering av kompetensplattformar som kan hjälpa företag och offentliga tjänsteleverantörer. En arktisk investeringsplattform, stödd av Europeiska investeringsbanken, kan erbjuda ett sätt att koppla externt kapital till regionens unika möjligheter.
- Integration i öst–västlig riktning är avgörande för de transportstråk som identifierats av NATO samt för nya handelsvägar som växer fram till följd av stängda gränser.
- Den fortsatta bredbandsutbyggnaden är fortsatt avgörande, samtidigt som satellitbaserad 5G ytterligare kan stärka konnektiviteten i avlägsna regioner.
- Rymdinfrastruktur i norra Sverige för satellitövervakning och unika uppskjutningsmöjligheter är värdefulla europeiska tillgångar av växande betydelse som behöver stödjas.
- EU bör stärka sin roll som möjliggörare av arktiskt forskningssamarbete och främja ett tvärvetenskapligt, platsbaserat angreppssätt. Arktiska universitet är viktiga länkar mellan forskning och lokala aktörer, och EU bör stödja inkluderande samarbete och tillgänglig finansiering som även gör det möjligt för mindre aktörer att delta.
- För att säkerställa effektiva insatser måste de europeiska arktiska regionerna ses i sitt bredare geografiska och strategiska sammanhang. EU:s strategi för den östra gränsen och den kommande strategin Right to Stay är relevanta för den arktiska regionen. Sådana initiativ behöver dock integreras i en sammanhållen ansats för det Europeiska Arktis.

NORTH
SWEDEN
EUROPEAN OFFICE

NSPA
Northern Sparsely Populated Areas

Mikael Janson, *Director*
Mikael.janson@northsweden.eu

EFNS / 11 mars 2026

Mitt i EU:s politiska arktis att ta fasta på

= Ta ned bollen till oss!

En integrerad Arktisk Politik för EU

- Klimat och miljö i Arktis (= forskning)
- Hållbar utveckling för den arktiska regionen (= NSPA)*/**
- Internationell samverkan i Arktis (= säkerhetspolitik)

**/Före 2016: Hållbar tillgång till råvarorna i den arktiska regionen

* / Avstamp i EU:s egna arktiska regioner ger stöd

- Extra struktur- och investeringsfonder till NSPA
- **Botniska Korridoren och infrastruktur i norr + 5G/IT**
- Ny teknik för kalla klimat och **grön ekonomi**
- **Dialog** och ett årligt **EU Arctic Forum**
- Fondsamverkan och samordning med regionerna
- Urfolksdialog med samerna i de nordiska regionerna
- "Peoples to Peoples" för fredlig samexistens

Arktisk Investeringsplattform

Det första i Umeå 2019

Arctic Cities-initiativ

→ Geopolitiken is back ↔ "Strategisk Autonomi"

EU:s arktiska policy 2008/2012 → 2016

The EU and Arctic → An integrated European Union policy for the Arctic

- ❖ Att skydda och bevara Arktis i samklang med dess befolkning (klimat+urfolksdialog)
→ Klimatförändringar (= klimatinsatser och polarforskning)
- ❖ Att främja hållbar resursanvändning (= hållbar tillgång till råvaror för EU)
→ Hållbar utveckling (= lokala utvecklingsperspektiv för regionerna och tillgångarna för EU)
- ❖ Att bidra till förbättrad multilateral styrning i Arktis (observatörsstatus i Arktiska Rådet)
→ Internationell samverkan (= säkerhetspolitik)

EU:s arktiska policy 2021

Joint communication European Commission and European External Action Service

❖ Ett fredligt Arktis (= internationell samverkan för säkerhetspolitik)

Bidra till att upprätthålla en fredlig och konstruktiv dialog och ett fredligt och konstruktivt samarbete i ett föränderligt geopolitiskt landskap, bevara säkerheten och stabiliteten i Arktis genom att ta upp arktiska frågor i EU:s externa kontakter, intensifiera det regionala samarbetet och utveckla strategisk framsyn om nya säkerhetsproblem.

❖ Ett hållbart Arktis (= klimatinsatser och polarforskning/arktiskforskning)

Ta itu med de ekologiska, sociala, ekonomiska och politiska svårigheter som uppstår till följd av klimatförändringarna och vidta kraftfulla åtgärder för att ta itu med klimatförändringar och miljöförstöring, göra Arktis mer resilient genom miljölagstiftning, samordnade åtgärder mot sot och upptining av permafrosten och genom att **verka för att olja, kol och gas stannar kvar i marken**, även i de arktiska regionerna.

❖ Ett välmående Arktis (= lokala utvecklingsperspektiv för regionerna och tillgångarna för EU)

Stödja en inkluderande och hållbar utveckling i de arktiska regionerna som gynnar dess invånare och framtida generationer, med fokus på behoven hos urbefolkningar, kvinnor och unga, och investeringar i framtidsorienterade arbetstillfällen och den blå ekonomin.

Att be om Pandoras Box!

Photo: Nina Merete Austad

Photo: Sunniva Tønsberg Gaski

Photo: Sunniva Tønsberg Gaski

The Northern Sparsely Populated Areas network, NSPA, represents the interests of the four northernmost regions of Sweden (Norrbotten, Västerbotten, Jämtland and Härjedalen and Västernorrland), the seven eastern and northernmost regions of Finland (Central Ostrobothnia, Kainuu, Lapland, North Karelia, Northern Ostrobothnia, Pohjois-Savo and South Savo), as well as the three northernmost regions of Norway (Nordland, Troms, Finnmark).

The NSPA Calls for an Updated EU Arctic Policy

President von der Leyen visits Iceland and announces launch of talks on Security and Defence Partnership

Brussels, 22 July 2025

The Arctic could well play a pivotal role in the future of the world order. The EU needs an Arctic policy that places the union at the heart of this discussion. The updated Arctic policy should therefore prioritise local needs, foster resilient societies and connectivity. It should strengthen competitiveness and sustainable development within the Arctic. The aim should be to create opportunities for the region to link up European value chains of strategic interest and will benefit Europe as a whole and support the global interests in the Arctic.

Follow us

- www.nspa-network.eu
- @Northern Sparsely Populated Areas
- @Northern Sparsely Populated Areas

In doing so, the NSPA is demonstrating its full commitment to playing a role alongside the EU institutions in updating the Arctic policy. The NSPA is inviting the EU to discuss how people and partners in the Arctic can contribute to ensuring the region is secure, sustainable and resilient.

Sustainable development in the Arctic requires the EU's strong commitment and support

The Arctic is a region of vibrant cities, smaller communities and a diverse population of around 4 million people. There is not just one Arctic, but many Arctics. The NSPA calls for a balanced, holistic Arctic policy that supports the region's long-term sustainable development.

The Arctic region faces permanent challenges, such as sparse population, harsh climate conditions, remoteness from larger markets. To overcome these challenges can be turned into opportunities, enabling the region to become a crucial tool for building and strengthening societal capacities, innovation systems, and to support small communities and businesses.

Stronger cross-border collaboration between the NSPA member countries, and place-based strategies, such as smart specialisation, are essential for sustainable growth and regional development. The NSPA is calling on the EU to continue supporting the development of its Arctic regions through a cohesion policy that recognises the value of regional aspects and tools promoting a place-based approach.

A resilient and innovative Arctic is a safe Arctic

Today, the concept of resilience has many dimensions in the Arctic. Scientific research has shown that the climate is warming up to twice as fast in the Arctic than in Central Europe, and almost four times faster than the rest of the world. Alongside polar research we need to know more about how local communities are affected by climate change and how they can become more resilient.

Resilience also involves preparing for other threats. The current geopolitical situation in the European Arctic shows the importance of cross-border collaboration, covering both civilian and military matters. Logistical solutions from east to west in the Arctic are crucial for security of supply, as well as increased use of the Northern Sea Route.

Security-wise, small communities must be resilient and innovative, adapting quickly to new circumstances and needs. Vibrant, sustainable communities are essential for a secure and inhabited European Arctic. The EU's updated Arctic policy must include a comprehensive security and preparedness aspect.

The NSPA is calling on the EU to update its Arctic policy to strengthen resilience in the Arctic.

Dokument för pågående processer

Uppdaterad policy att lanseras på EU Arctic Forum i Bryssel början av september

- ❖ Svar på riktade frågor till NSPA-nätverket inskickat 11 februari
- ❖ Allmän position om EU:s stöd för det Europeiska Arktis
- ❖ Position att utgöra grund för svar med dead-line 16 mars på;
  1. Call for evidence för nuvarande policy → Berättelsen om lokalsamhällenas betydelse
  2. Samråd om uppdaterad EU arktisk policy → Svar på 14 frågor om (ändrade) prioriteringar

Gör stämman hörd på alla plan; Kvantitet gäller för att försvara våra intressen!

Säkerhetspolitik och utsatta områden att kunna försvara byggs av resilienta samhällen för konkurrenskraft i fred och motståndskraft i krig.

Regional utveckling i det europeiska Arktis är grunden för EU:s legitimitet och språngbräda till intressena i det globala Arktis.

Det särskilda riktade regionalstödet till NSPA är EU:s enda de facto riktade arktiska instrument och behövs nu mer än någonsin.

Allmän övergripande position

EU i det europeiska Arktis och det europeiska Arktis i EU = SANT!

Position from the NSPA network asking the EU to continue to uphold support for a secure, sustainable and prosperous European Arctic region:

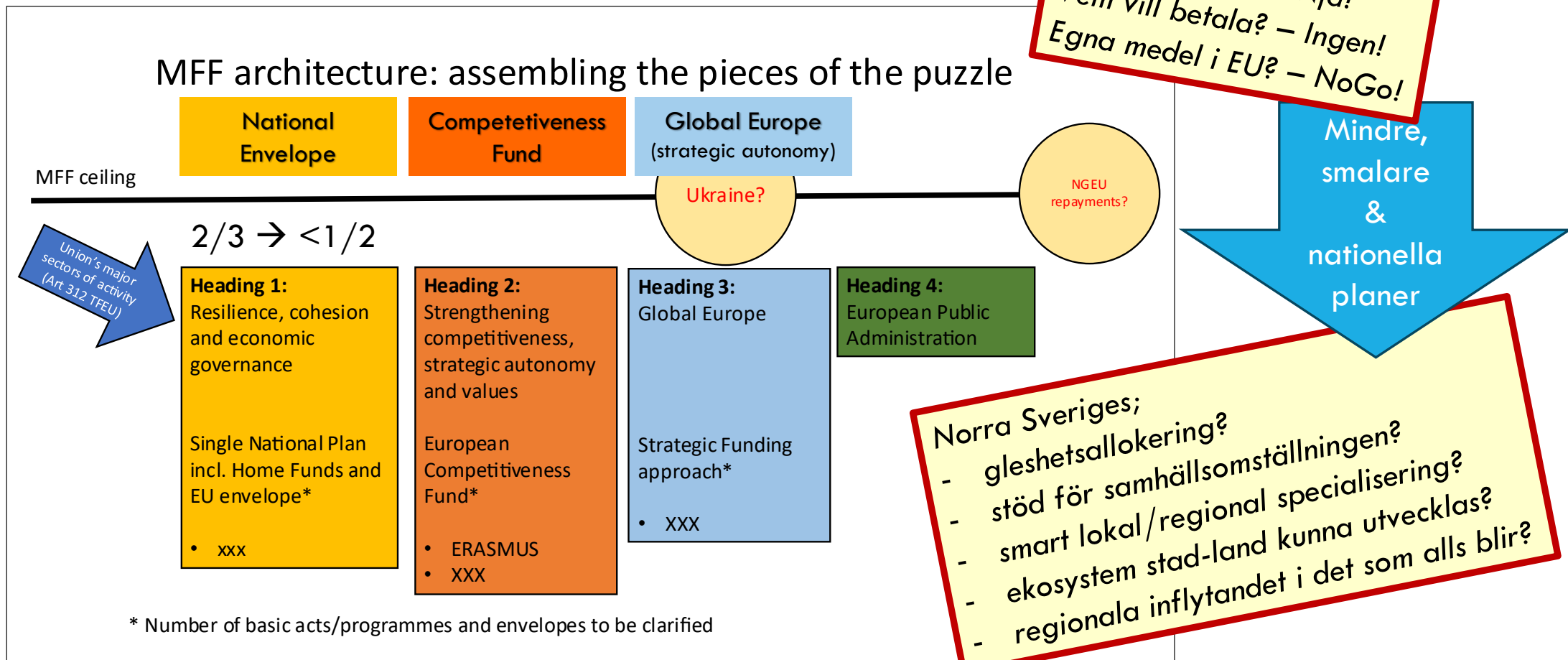
- ❖ **The European Arctic in global geopolitical crossroads of relevance for the EU**
- ❖ **Arctic added value demands balanced and coherent EU policies and actions**
- ❖ **EU's targeted soft power is the key for Arctic competitiveness and security**
- ❖ **A resilient, innovative and connected Arctic for a safe and prosperous EU**

Samrådsfrågorna att förpacka i ordnade boxar

1. The relevance of the current priorities in the EU Arctic Policy
2. Additional perspectives to address the development since 2021
3. Measures to monitor and protect the Arctic environment
4. How to enhance efforts to combat climate change in the European Arctic
5. The main economic areas with most sustainable development potentials
6. Most prominent Arctic socio-economic challenges and how to address these
7. Ensuring sustainable and inclusive reach of natural resources in the Arctic
8. Include Indigenous Peoples and local communities in EU's policies
9. EU support to potential development of Arctic maritime trade routes
10. The main security challenges in the Arctic
11. EU support to defence and security in EU Arctic states and for Arctic states
12. Emergency and crisis response domains for the EU to prioritise
13. Research, science and technology development for the EU to support
14. EU initiatives for the EU to support to enhance digital connectivity

The Multiannual Financial Framework 2028—2034

En ny modell att stiga ur dagens EU-galax

Två väl investerade dagar för NSPA

Möte per möte framöver NSPA + EFNS = SANT!

- ❖ Tillsammans med Arctic Mayors and Arctic 6
- ❖ Dialog med relevanta DG:n och andra
- ❖ Artikel och brev om NSPA och European Arctic åt olika håll
- ❖ Nya och uppföljningsmöten i Europaparlamentet
- ❖ **Arktisk dialog och MFF Europaforum i Kiruna 6-8/5 → EU Arctic Policy**
- ❖ EU Arctic Forum i Bryssel 1-3/9
- ❖ Medverkan European Week of Regions and Cities 13-14/10
- ❖ **NSPA Forum i Lapland 29-30/10 → MFF**
- ❖ Arctic Futures Symposium 1-2/12 → **Nominera talare 27/3 (fokus: EU Arctic Policy)**

TACK!

Frågor & diskussion på det?!

Följ oss gärna!

- ❖ www.northsweden.eu
- ❖ www.northsweden.eu/nyhetsbrev
- ❖ [Facebook.com/NorthSweden](https://www.facebook.com/NorthSweden)
- ❖ [be.linkedin.com/company/northswedeneuropeanoffice](https://www.linkedin.com/company/northswedeneuropeanoffice)
- ❖ contact@northsweden.eu
- ❖ mikael.janson@northsweden.eu

Europeiskt påverkansarbete för Norrbotten, Västerbotten,
Jämtland Härjedalen, Västernorrland

EUROPAFORUM NORRA SVERIGE

Historisk tillbakablick och underlag för diskussion
om framtiden

Kort slutsats

Vi går vidare med en gemensam förståelse:

- mycket fungerar redan bra,
- men vi behöver **förtydliga roller**, mandat och struktur,
- och stärka vår förmåga att visa nyttan av EFNS arbete.

Arbetet fortsätter i februari med målet att skapa en hållbar och legitim struktur för nästa mandatperiod.

Vilka ska rapportörerna företräda?

- Balans mellan majoritet och opposition behövs för stabilitet över tid.
- Rapportörerna behöver mandat hemmaplan för att kunna agera.
- **Könsfördelning** bör vara ett **skall-krav** i ny struktur.

Vad innebär uppdraget?

- Tydligare **uppdragsbeskrivning** behövs.
- Nya **rapportörer** måste få bättre introduktion.
- **Värna** och **utveckla** EFNS som nätverk.

Hur syniiggör vi nyttan?

- Bättre **kommunikation** och hemmaplans-förankring.
- Introducera nya politiker och tjänstepersoner.
- Koppling till Brysselkontoret viktig.

Handlingsplan 2001

Sammanhållningspolitik

För sammanhållningspolitiken har följande tolv rapportörer – tre från varje län – utsetts under perioden december 2001-juni 2002;

Handlingsplan augusti 2002- december 2003

Ekonomisk, social och
sammanhållning,
statsstödsregler

Lissabonstrategin och
den sociala agendan

Landsbygdsutveckling

FoU och
innovationsfrågor

Öst-Västliga
kommunikationer

För det politiska företräderskapet utses rapportörer med ett tidsbegränsat uppdrag och en tydligt definierad roll. För sammanhållningspolitiken har tolv rapportörer – tre från varje län – utsetts;

Handlingsplan november 2005

Ekonomisk, social och
territoriell
sammanhållning

Den nordliga
Dimensionen

Landsbygdsutveckling
och stadspolitik

FoU och
innovationsfrågor

Kommunikationer

Statsstöd

Det politiska företräderskapet innehas av tolv rapportörer – tre från varje län - och en adjungerad från Region Dalarna.

Strategi 2007

Sammanhållningspolitiken

Statsstöd

Forskning och Utveckling

Kommunikation och
infrastruktur

Energi- Klimat-Miljö

Norrbottnen, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland utser vardera tre rapportörer som företräder Europaforum Norra Sverige.

Vid Europaforum X Norra Sverige som genomfördes i Luleå 21-22 februari 2007 diskuterades och bearbetades frågor som är viktiga för Norra Sverige att bevaka och arbeta med framledes. Forumet kom fram till att arbetet i Europaforum måste präglas av långsiktighet eftersom just långsiktiga analyser bidrar till möjligheterna att samla kraft och att i god tid agera vilket positivt påverkar de slutliga resultaten. Mot bakgrund av att begränsade resurser står till förfogande bör arbetet fokuseras och stärkas på för regionen viktiga framtidsfrågor.

Handlingsplan 2011

Det politiska företräderskapet innehas av tolv rapportörer – tre från varje län

Regional utveckling
sammanhållnings
politik

Attraktiv
livsmiljö/demografi

4 rapportörer en per län

FoU och
innovationsfrågor

Näringspolitik

4 rapportörer en per län

Infrastruktur

Energi, miljö och
klimat

4 rapportörer en per län

Mandatperioden 2018-2022

Fyra påverkansområden drivs av en rapportör från vardera region

Norrbottn	Nils-Olov Lindfors	Anders Josefsson	Britta Flinkfeldt	Britta Flinkfeldt
Västerbotten	Rickard Carstedt	Ann Åström	Åsa Ågren Wikström	Åsa Ågren Wikström
Västernorrland	Glenn Nordlund	Erik Lövgren	Jonny Lundin	Erik Lövgren
Jämtland	Elise Ryder Wikén	Jonas Andersson	Daniel Danielsson	Robert Uitto
				
	Sammanhållningspolitik	Näringsliv och forskning	Energi och klimat	Infrastruktur
	+ Tjänstemannagrupp	+ Tjänstemannagrupp	+ Tjänstemannagrupp	+ Tjänstemannagrupp

Mandatperioden 2023-2024

Norrboten
Västerbotten
Västernorrland
Jämtland Härjedalen

Isak Utsi
Rickard Carstedt
Jonny Lundin
Elise Ryder Wikén
Daniel Danielsson

Anders Öberg
Ann Åström
Mats Hellhof
Jonas Andersson

Ulrica Hammarström
Åsa Ågren Wikström
Erik Lövgren
Lars-Gunnar Nordlander

Sammanhållningspolitik

Forskning, innovation och
näringsliv

Infrastruktur och
samhällsbyggnad

Energi, miljö och klimat

Nuvarande struktur

Norrbotten
Västerbotten
Västernorrland
Jämtland Härjedalen

Isak Utsi
Rickard Carstedt
Jonny Lundin
Jonas Andersson
Daniel Danielsson

Anders Öberg
Ann Åström
Dan Rasmusson
Johan Look

Carina Sammeli
Åsa Ågren Wikström
Erik Lövgren
Lars-Gunnar Nordlander

Sammanhållningspolitik

Forskning, innovation och
näringsliv

Infrastruktur och
samhällsbyggnad

Energi, miljö och klimat

(ex. EUs strukturfonder
och gleshetsallokering,
övergripande möjligheter
att leva och bo)

(ex. skogsnäring, klimat-
och energianpassningar
för näringslivet,
forskningsstöd)

(ex. väg, järnväg,
bredband, energinät,
laddstationer, vatten och
avlopp)

Rapportörsmöte

Ordförande: Jonas Andersson, Vice ordförande Åsa Ågren Wikström

Sammanhållningspolitik

Näringsliv och forskning

Infrastruktur

Samtliga rapportörer träffas regelbundet vid så kallade rapportörsmöten

I samband med rapportörsmöten återger rapportörerna aktiviteter och arbete som skett sedan föregående möte.

Rapportörsmötena godkänner positionspapper och avgör frågor som inte når konsensus på de utökade och årliga forumen.

EUROPAFORUM NORRA SVERIGE – KIRUNA 7-8 MAJ

Tema: *Platsens betydelse för EU:s konkurrenskraft*

6 MAJ

Sidoprogram:
EU:s arktiska delegation

Middag:
Hjalmar Lundbohmgården

Kirunas historia
& stadsflytten

7 MAJ Förmiddag

Rapportörmöte

Rundabards-
samtal Arktis

Studiebesök:
Gruvan / Stadsvandring

Lunch

Europahymnen

Inledning

Parallella Seminarier

7 MAJ Eftermiddag

Kaffe &
Demokratitorg

Slaget om EU:s
långtidsbudget

Vad blir det av
Sveriges EU-politik?

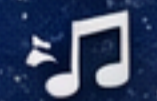
Kommentarer från
rapportörer

Pubinar: Eftersnack

Middag
Stadshuset Kristallen

Musik

8 MAJ

Kampen om Arktis

Kommentarer från
rapportörer

Paneisamtal:
Är riksdagsvalet ett EU-val?

Kirunadeklarationen
3:0 & Avslut

Europahymnen

Lunch